

Komité for kjønnsbalanse og mangfold i forskning

Til stede:

Medlemmer

Dekan Ragnhild Hennum, Universitetet i Oslo, leder
Professor Yan Zhao, Nord universitet
Forsker I Julia Orupabo, Institutt for samfunnsforskning
Divisjonsdirektør Camilla Røsjø, Nofima
Student Ninni Eliassen Zinober, Norsk studentorganisasjon
Avdelingsdirektør Johannes Waage Løvhaug, Forskningsrådet
Stipendiat Nicolas Gibney, Stipendiatororganisasjonene i Norge

Varamedlemmer

Forskningsleder Liza Reisel, Institutt for samfunnsforskning

Observatører

Seniorrådgiver Elise Naumann, Kunnskapsdepartementet (18.mars)
Avdelingsleder Stig Helge Pedersen, Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse

Sekretariat

Seniorrådgiver Heidi Holt Zachariassen
Seniorrådgiver Ella Ghosh

Ikke til stede:

Forskningsssjef Ole Jacob Sending, Norsk utenrikspolitisk institutt, nestleder
Instituttleder Torjer Olsen, UiT – Norges arktiske universitet
Førsteamanuensis Ronald Mayora Synnes, Universitetet
Professor Are Skeie Hermansen, Akademiet for yngre forskere
Forskningsleder Tove Håpnes, Sintef
Professor Ragnhild Kvålshaugen, BI
Instituttleder Atle Rotevatn, Universitetet i Bergen
Postdoktor Marte E. S. Haaland, Akademiet for yngre forskere
Stipendiat Ole Kristian Dyskeland, Stipendiatororganisasjonene i Norge
Student Rebecca Riegels Holbye, Norsk studentorganisasjon
Avdelingsdirektør Gunnlaug Daugstad, Forskningsrådet
Seniorrådgiver Linda Lien, Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse

Referat fra møte i Kif-komiteen 18. –19.mars 2024

Program

Dato	Tid	Aktivitet	Sted
18. mars	10.30	Oppmøte på Oslo S	
	12.00–13.25	Møtestart og formøte til institusjonsbesøk	USN Campus Vest

	13.30–15.00	Møte med USNs ledelse samt representanter for ulike fakulteter	
	15.00–15.30	Oppsummering	
	18.30	Middag	Åsgårdstrand Grand hotell
19. mars	09.00–12.00	Komiteemøte	Åsgårdstrand hotel
	12.00–13.00	Lunsj	
	13.05	Avreise	

Saksliste

Sak 10/24	Godkjenning av innkalling og saksliste
Sak 11/24	Godkjenning av referat fra 1.–2. februar
Sak 12/24	Forskningsrådets arbeid med kjønnsbalanse og mangfold <ul style="list-style-type: none"> • Orientering om BALANSE-tildeling 2024 • Felles konferanse høsten 2024 (oktober)
Sak 13/24	Kif-komiteen 20 år
Sak 14/24	Høring – Forslag til forskrift om undervisnings- og forskningsstillinger og rekrutteringsstillinger
Sak 15/24	Institusjonsbesøk på Universitetet i Sørøst-Norge, Campus Vestfold
Sak 16/24	Kifs budsjett for 2024 – justering
Sak 17/24	Orienteringssaker
Sak 18/24	Eventuelt

SAK 10/24 Godkjenning av innkalling og saksliste

Vedtak: Innkalling og saksliste godkjennes.

SAK 11/24 Godkjenning av referat fra 1-2. februar

Det kom ingen innspill til referat.

Vedtak: Kif-komiteen godkjenner referatet med eventuelle endringer/korreksjoner. Referatet legges ut på www.kifinfo.no etter Kif-komiteens endelige godkjenning i møtet.

SAK 12/24 Forskningsrådets arbeid med kjønnsbalanse og mangfold

- **Orientering om BALANSE-tildeling 2024**

Til BALANSE-utlysningen i 2023 kom det 31 søknader. Av disse fikk 19 prosjekter tildelingen i 2024. NIFU i samarbeid med PRIO og SSB fikk tildeling som nytt kompetansesenter i BALANSE kalt BALANSEHUB, BalanseHub Resource Centre for Gender Balance, Diversity and Inclusion in Norwegian Research. BALANSEHUB vil ha ansvar for analyser av tiltak i prosjektene for kjønnsbalanse, mangfold og inkludering samt å koordinere dette nettverket.

Det ble ikke informert om tema og fokus i prosjektene som hadde fått BALANSE-midler utover BALANSEHUB. Kif har behov for å få vite mer om BALANSE-prosjektene og ønsker

at det er lettere tilgjengelig informasjon på nettsiden til Forskningsrådet eller annen egnet nettside. Kif uttrykte ønske om å ha kontakt med BALANSEHUB og vil ta kontakt med NIFU etter møtet.

Utlysningen til BALANSE-midler ble for første gang utvidet til å inneholde mangfold. Ved gjennomgang av søknadene var det tydelig at mangfoldsbegrepet fortsatt er utfordrende for mange. Mangfold ble stort sett forstått som etnisk mangfold/internasjonalisering, men urfolk og nasjonale minoriteter var ikke inkludert som en del av dette mangfoldet. Det var også misforståelse i bruken av begrepet interseksjonalitet. Noen av tiltakene det ble søkt støtte om for å styrke mangfoldet ved institusjonene var heller ikke i tråd med det utlysningens innretning. Det ble også vist til at Kifinfo har mye informasjon om mangfold og særlig etnisk mangfold. På Kifinfos side finner man både oppdatert statistikk, definisjon av begrepet samt eksempler på tiltak som brukes av norske institusjoner i dag.

- **Felles konferanse høsten 2024**

Det ble enighet om at fokus for konferansen fortsatt skal være på «best practices» fra å jobbe med flere diskrimineringsgrunnlag ved norske høyere utdannings- og forskningsinstitusjoner. Eksempler bør hentes fra institusjoner med og uten BALANSE-midler. Det kan også være aktuelt å hente inn eksempler fra andre land og Irland ble nevnt som et interessant land å se til. I tillegg har Institutt for Samfunnsforskning gjort en interessant studie i prosjektet NORDICORE hvor de har sammenlignet nordiske lands arbeid med likestilling og mangfold i academia. Det bør være et større fokus på hvordan jobbe med flere diskrimineringsgrunnlag (mangfold) enn kun et fokus på kjønn. Institusjoner som ble nevnt som interessante å ha med i programmet var OsloMet, NINA og PRIO. Det jobbes videre med et program for konferansen. Dato for konferansen er 24. oktober. Forskningsrådet har stilt lokaler til disposisjon.

Vedtak:

- A. Komiteen tar orienteringen fra Forskningsrådet om BALANSE+ til orientering og takker for besøket.*
- B. Sekretariat og leder bes gå videre med planlegging av felles konferanse med Forskningsrådet med de innspill som kom frem i møtet.*

SAK 13/24 KIF-komiteen 20 år

Komiteen diskuterte hvordan en markering av Kifs 20 år bør gjøres og kom med flere forslag til både innhold og innretning.

Det er ønske om en kort markering (2–3 timer) 5. desember 2024. Det kom forslag om et eller to paneler med litt ulike temaer. Et panel kan være med tidligere komiteledere som reflekterer rundt utviklingen av fagområdet fra starten av Kifs mandatperiode frem til i dag og hva som vil være viktig å ta tak i fremover, eller hva som er «urgent». Her ble temaer som rasisme, trakassering og interseksjonalitet trukket frem. Et tema som er viktig for fremtidig arbeid er rammevilkår: styrking av ressursbruk og kompetansemiljøer i sektoren.

Andre temaer som ble nevnt i diskusjonen var fremtidige utfordringer med mangel på menn i flere fagfelt. Det kom også et ønske om å vise til gode eksempler på hvordan institusjoner jobber godt med flere diskrimineringsgrunnlag for å belyse Kifs mandatsutvidelse.

Det vil være viktig å få med ledere og beslutningstakere på arrangementet og det ble foreslått å sende personlige invitasjoner. Det ble også foreslått at konferansen har et nordisk tilsnitt og dette var særlig aktuelt hvis man setter et fokus på Kif som en modell for å jobbe med likestilling og mangfold i akademia som også kan benyttes av andre land.

Det ble bestemt å lage en kort film som oppsummerer Kifs arbeid og også ser fremover. Her ønsket man at Kifinfo er med på utviklingen av et filmmanus.

Vedtak: Forslag fra komiteen blir tatt inn i komiteens aktiviteter for 2024.

SAK 14/24 Høring – Forslag til forskrift om undervisnings- og forskningsstillinger og rekrutteringsstillinger

Komiteen diskuterte hvilke temaer som skulle prioriteres i Kifs høringsinnspill med utgangspunkt i oppstillingen i saksnotatet laget av sekretariatet.

Komiteen drøftet kort krav til professor versus dosent. Det er ikke nok kunnskap om mulige kjønnsimplikasjoner til å si noe konkret på dette punktet.

- Sakkyndig komite: Komiteen var positiv til at begge kjønn skal representeres, men kravet om begge kjønn kan i noen disipliner med få kvinner føre til en ekstra arbeidsbyrde for kvinner. Det er mulig å kommentere dette, men også foreslå heving av kompetanse om bias og hva som hemmer og fremmer i en forskerkarriere blant sakkyndige.
- Begge kjønn bør (ikke må) være representert, og medlemmer av sakkyndig komite bør ha eller gis kompetanse om kjønnsbalanse og mangfold i karriere/rekruttering.
- Regulering av språkkrav: Komiteen drøftet positive og negative konsekvenser av innføring av nye krav om norskkunnskaper for bl.a. midlertidige. Stipendiater har et strengt tidsskjema og obligatoriske aktiviteter, dette kan vanskeliggjøre deltakelse i norskkurs. Det ble også nevnt at noen kan trenge mer tid pga. dysleksi eller morsmål som i liten grad ligner norsk.
- Kravene kan ha negative effekter for rekruttering og positive effekter for inkludering. Nye språkkrav forutsetter utvikling av adekvat opplæringstilbud fra institusjonenes side og har dermed en betydelig kostnad.
- Bistillinger: Komiteen diskuterte kort ulik kjønnsbalanse i professor 2 stillinger i ulike fag, og bruk av kallelser generelt. Forskriftsarbeidet bør ta høyde for at dagens rekruttering til bistillinger (via kallelser) synes å ha utilsiktede konsekvenser for kjønnsbalansen i stillingsgruppen.
- Karriereplan og karriereveiledning for postdoktorer og stipendiater: Komiteen stilte seg positiv til foreslåtte endringer som vil gi bedre struktur og mer realistiske forventninger om karrieremuligheter i og utenfor UH-sektoren. Det bør sies noen om at plan/veiledning bør ta hensyn til barrierer møtt av bl.a. førstegenerasjonsakademikere og norskfødte med innvandrerbakgrunn.
- Utdanningsfaglig kompetanse og overgang fra postdoktor til førsteamanuensis: Komiteen stiller seg positiv til foreslåtte endringer.
- Forlengelse av stipendiat/postdoktorperioden: Tidligere henvendelser til Kif-komiteen viser at det er ulik praksis på ulike institusjoner, det er behov for tydelig kommunikasjon av regler for korte og lange permisjoner knyttet til omsorgsoppgaver.

Vedtak: Komiteleder og sekretariat lager utkast til høringsuttalelse, utkastet sendes medlemmer til kommentar før innsending til HK-dir.

SAK 15/24 Institusjonsbesøk på Universitetet i Sørøst-Norge, Campus Vestfold

På formøtet drøftet komiteen det som særpreger arbeid med likestilling, kjønnsbalanse, mangfold og inkludering ved USN. I diskusjonen ble det løftet hvilken innvirkning det har for arbeid med likestilling å ha mange campuser; hvordan jobbes det opp mot lav kvinneandel på MNT-fag; formatet på handlingsplanen (inkludert henvisning til lovverk) og organisering via utvalg og ansvarlige i administrasjonen. Komiteen var også interessert i å vite om hvilke ressurser (penger/ansatte) er avsatt sentralt og lokalt og om det er eksempler på god praksis som kan overføres til andre institusjoner.

Høgskolen er i en region med lav studietilbøyelighet og mange førstegenerasjonsstudenter og norskfødte med innvandrerbakgrunn. Konkrete tiltak er OLA ordningen, førstesemester utvalg og akademisk studiesenter.

En presentasjon om et eget studium tilrettelagt for hørselshemmede ga innblikk i inkludering av studenter og ansatte med nedsatt funksjonsevne. Det ble også vist til tett samarbeid med NAV i et eget prosjekt for å ansette personer med hull i CV-en. Det ble nevnt noen karrieretiltak for ansatte, disse var i hovedsak knyttet til kjønnsbalanse. Det virket ikke som det var avsatt store ressurser til handlingsplantiltak.

I diskusjonen ble det informert om Horisont Europas obligatoriske krav til handlingsplaner. USN ble spurt om tiltak for å rekruttere menn til fag der de er underrepresentert. USN ble også spurt om de følger med på ulikt forløp eller tid ulike stadier tar i karriereløpet til kvinner og menn.

Hovedinntrykket etter møtet var at rektor og ledelsen ser utfordringer og bedringspotensiale, og at det er behov for og ønske om videre dialog om virkemidler og tiltak.

Vedtak: Med bakgrunn i besøket og komiteens vurderinger sendes et oppsummerende brev til USN etter møtet.

SAK 16/24 Kifs budsjett for 2024 – justering

På møtet 1.–2. februar, da komiteen drøftet Kifs budsjett for 2024, ble det besluttet å tildele midler til en kunnskapsoppsummering (250 000 kroner) heller enn et forskningsprosjekt til 550 000 kroner. Dette betyr at 300 000 kroner ble frigjort til andre formål.

På bakgrunn av beslutninger tatt om Kifs 20-årsjubileum, ble det bestemt at det avsettes 100 000 kroner til å lage en film, og 100 000 kroner til et arrangement i desember. Det resterende beløpet avsettes ikke til andre formål foreløpig (avventer avklaring av kostnader til film).

Formål	2023 forbruk	2023 budsjett	Utkast til 2024 budsjett	Revidert forslag
Forskningsprosjekt			550 000	250 000
Arrangementer (frokostseminar o.l.)	114 491	50 000	150 000	250 000
Nettverkskonferanse	50 000	50 000	60 000	60 000

Diverse (materiale, oversettelse)	37 673	30 000	50 000	150 000
PROSJEKTER TOTALT:	202 164	130 000	810 000	

Vedtak: Komiteens budsjett endres i samsvar med drøfting under møtet.

SAK 17/24 Orienteringssaker

Vedtak: Komiteen tar orienteringssakene til etterretning.